

MŪSU PASTOGĖ

51-mi Metai Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina - Price \$1 23.8.1999 Nr. 33 (2641)

Lietuvos įvykių apžvalga

Finansai

Paaškęjęs, kad valstybinių mokesčių surenkama mažiau nei planuota, ir išdui tuštėjant pirm laiko, Finansų ministerija parengė preliminarų planą, kaip biudžeto išlaidas šiemet sumažinti 600 milijonų litų. Projektas dar turės būti aptartas su atitinkamomis institucijomis.

Matant, kad būtina reikės apkarpyti finansinę paramą valdžios globoje esančioms įstaigoms bei organizacijoms, spaudoje ir tarp Seimo narių pasigirdo nuomonių, kad būtų praver-tu privatizuoti Nacionalinį radiją bei televiziją (NRTV). Šiai žinybai šiemet skirta 38 mln. litų, tačiau paaškęjo, kad šios sumos nepakaks ir reikės papildomų lėšų susidariusiems įsiskolinimams padengti.

Kategoriškai prieš Nacionalinio radijo ir televizijos privatizavimą yra Seimo vicepirmininkas, Centro sąjungos vadovas Romualdas Ozolas. „Neleisiu privatizuoti Nacionalinio radijo ir televizijos. Ir dėl to siūlyti, kad niekas neatskyrinėtų radijo ir televizijos, nes tai yra pirmas žingsnis į privatizavimą“, - sakė jis spaudos konferencijoje.

R. Ozolas siūlė atstatyti NRTV vadovybę, jei ši nesugeba susitvarkyti su savo problemomis ir paleisti tarybą. Kartu jis buvo už tai, kad Vyriausybė surastų lėšų pašilusiems NRTV finansiniams reikalams pataisyti. Skolos dabar siekia virš 5 mln. litų.

Prieš NRTV privatizavimą pasisakė ir Seimo narys, aktyvus socialdemokratas Rimantas Dagys. Nesigilindamas į priežastis, atvedusias NRTV prie katastrofos ribos, jis teigė, kad įstatymų leidėjai pagaliau turėtų aiškiai apsispręsti, koks biudžeto procentas kasmet yra skiriamas šiai visuomenės informavimo priemonei. Tuomet, pasak jo, NRTV galėtų planuoti savo veiklą su perspektyva, nereikėtų karštingai kasmet ieškoti išeikių ir priklausyti nuo politikų malonės.

Privatizavimo kritikus šiek tiek apramino Vyriausybės paskelbtas paneigimas. „Vyriausybė dar sykį pabrėžia savo principinę nuostatą - visuomeninis radijo ir televizijos kanalas yra būtinas Lietuvai, todėl staiga pasklidę gandai, neva „nuskurdintą“ NRTV rengiamasi privatizuoti, yra grynas prasimanymas“, rašoma Vyriausybės spaudos tarnybos pranešime. Tačiau kartu pabrėžiama, kad NRTV nebus galima skirti papildomų lėšų, kokie tie įsiskolinimai ir bebūtų. Atvirkščiai, biudžetinės organizacijos bus verčiamos taupyti ir mažinti planuotas išlaidas.

V. Adamkaus pensija

Kaip rašo „Lietuvos aidas“, JAV senatorius Richard Durbin rūpinasi, kad

JAV pilietybės netekusiam Prezidentui Valdui Adamkui būtų atnaujinta JAV socialinė pensija ir sveikatos draudimas. Pensiją V. Adamkus užsitarnavo dirbdamas JAV aplinkosaugos agentūros administratoriumi. Teisę į šias privilegijas V. Adamkus prarado, kai, tapęs Lietuvos Prezidentu, jis iš karto atsisakė JAV pilietybės.

Senatorius R. Durbin seneniai JAV Senatui pasiūlė atitinkamą įstatymo pakeitimo (papildymo) projektą.

Valdo Adamkaus teigimu, senatorius tą daro savo iniciatyva.

Lietuvos turtingiausieji

Žurnalas „Veidas“ šių metų 28 - me numeryje išspausdino straipsnį, kuriame su dviejų ekonomistų pagalba buvo apskaičiuotas žymiausių Lietuvos magnatų turto dydis. Straipsnyje pabrėžiama, kad kol kas tenka pripažinti, jog Lietuvoje verslo esama „baltojo“, „pilkojo“ ir „juodojo“. Mažiausiai žinoma apie „juoduosius“ turčius, nes jie gyvena iš šešėlinės ekonomikos, bent dalinai priklauso kriminaliniam pasauliui ir verčiasi iš kontrabandos (tabakas, alkoholis). Apie jų finansines galimybes sklendo fantastiškiausi gandai, tačiau teiginius įrodyti arba paneigti gali tik jie patys.

„Pilkojoje“ zonoje sukasi biznierių, kurie savo verslo operacijas vykdo per statybinius. Šiems formaliai priklauso įmonės ir pan., nes „pilkiesiems“ yra svarbu, kad jų veikla nepatektų į Lietuvos jurisdikciją. Pasak „Veido“, „pilkojoje“ zonoje veikia vis labiau garsėjanti, Klaipėdoje įsitvirtinusi „Vakarų Lietuvos pramonės ir finansų korporacija“, kuri ekonomiškai kaunasi su Bronislavu Lubių „dėl Klaipėdos uosto“. Šios-korporacijos savininkai: Martinas Gusiatis, Antanas Bosas, Sigitas Paulauskas ir Raimondas Stonys. „Veidas“ mini ir „Status“ savininką Valdą Bieliauską bei anksčiau su LUK'oil' prekiavusį Saulių Karosą (dabar Šveicarijoje).

„Veidas“ ilgiau sustoja prie „baltųjų“ verslininkų, tačiau įspėja, kad tur-tas ir jo apskaičiavimas Lietuvoje yra susietas su rizika. Kadaisė Kazimiera Prunskienė turtingiausių Lietuvos žmogumi buvo paskelbusi Genadijų Konopliovą, bet kai „Tauro“ banko balansai pateko į revizoriaus rankas, G.Konopliovui buvo paskelbtas bankrotas ir vėliau jis nusizūdė.

Su šitokiomis išlygomis, pasak „Veido“, pirmą vietą „baltojoje“ zonoje užima Bronislavas Lubys, soviet-

Tėvynėje tik ką baigėsi rugiapjūtė!..

mečiu buvęs Lietuvos giganto „Azoto“ vadovas ir LDDP laikmečiu - ministras pirmininkas. Jo turto vertė - tarp 240 ir 320 mln. litų. Antroje vietoje - firmos „Lifosa“ savininkas Danas Tvarijonavičius su 200 - 220 mln. litų, trečioje buvęs Omnitel savininkas Juozas Kazickas su apie 200 mln. litų, ketvirtoje - „Vilniaus banko“ vadovas Julius Niedvaras su 188 mln. litų. Likusį „baltąjį“ dešimtuką sudaro krepšininkas Žydrūnas Ilgauskas - 96 mln. litų (7 metų kontraktas už 70 mln. dolerių, iš kurių visgi po mokesčių ir pan., jam lieka tik dalis), „Rokiškio sūrio“ vadovas Antanas Trumpa (64 mln. litų), verslininkas Tadas Karosas (50 - 65 mln. litų), „Lietuvos ryto“ redaktorius Gedvydas Vainauskas (61 mln. litų), „Respublikos“ redaktorius Vitas Tomkus (60 mln. litų), prekybininkas Nerijus Numavičius (26 mln. litų).

Lietuvoje, atrodo, dar nėra milijardierių. Tačiau ekonomistų apskaičiavimu, iš Lietuvos į užsienio bankus šiame dešimtmetyje buvo perkelti keli milijardai dolerių - aiškiai ne mažiau 2 milijardų, bet gal net iki 6 milijardų dolerių.

Pensijos sovietmečio vadovams

Jau prieš keletą metų spaudoje buvo pastebėta, kad Adolfo Šleževičiaus vadovavimo metu specialios valstybinės pensijos buvo skiriamos ir anks-tyvesniems Lietuvos komunistų partijos vadovams bei sovietmečio aukštieji valdžios pareigūnams. Per liepos mėnesį Kaune įvykusį politkalinį ir tremtinių atstovų suvažiavimą buvo

pateikta šios rūšies pensijų analizė, kurioje nurodoma, kiek valstybinių pensijų buvusi Adolfo Šleževičiaus Vyriausybė paskyrė sovietmečio partiniams veikėjams, ministrams ir kt. Šį sąrašą, kuriame yra išskirta 40 pavardžių, išspausdino „Kauno žinios“ Nr.61. Valstybinių pensijų analizę padarė Algirdas Endriukaitis, Kovo 11 - sios Akto signataras. Suvažiavimas kreipėsi į Seimo Pirmininką ir Ministrą Pirmininką, kad minėtiems asmenims skirtos prestižinės pensijos būtų peržiūretos.

Antano Smetonos dvaras bus išievojimo centru?

Lietuvoje šiuo metu lankosi buv. Prezidento Antano Smetonos anūkas, pianistas Antanas Smetona. Jis tarsis su Ukmergės rajono savivaldybe, ką daryti su Užulėnio kaime esančiu A. Smetonai priklausančiu dvaru. Dvaras yra prie Lėno ežero, netoli gimtosios sodybos, kuri sovietmečiu buvo nugriauta, paliekant tik šulinį su svirtim.

Ukmergės rajono savivaldybė remia idėją Užulėnio dvare įkurti Pasaulio lietuvių namus. Tai, mero nuomone, būtų pats tinkamiausias šio kultūros paminklo pritaikymas, Antano Smetonos vardo įamžinimas. Įvairiausiuose pasaulio kraštuose pasklidę užsienio lietuviai Užulėnyje galėtų ir paplaukioti ežerą valtimis, pajodinėti po apylinkes. Tačiau, pasak Ukmergės savivaldybės atstovės spaudai, ši vizija realybės link galės pajudėti tik tada, kai bus sutvarkyti dvaro nuosavybės reikalai ir tik tuo atveju, jei Prezidento

Nukelta į 2 psl.

"Lietuvos avialinijos" nenusimena 2

Red. Kietinant lankyti Lietuvoje, užsienio lietuviai dažniausiai turi rinktis, kuriuo keliu skristi. Jau keleri metai kaip savo paslaugas siūlo ir lietuviški lėktuvai. Apie dabartinę "Lietuvos avialinijų" padėtį "Lietuvos ryto" žurnalistui Valdui Bartusevičiui pasakoja LAL generalinio direktoriaus pavaduotojas Romas Gėgžnas.

- Per pastaruosius porą metų "Lietuvos avialinijos" buvusios Sovietų Sąjungos gamybos lėktuvus pakeitė vakarietiškais. Ar tai buvo ekonominė būtinybė, ar geresnio įvaizdžio kūrimas, o gal buvo kitokių išskaičiavimų?

- "Lietuvos avialinijos" prieš porą metų ėmusi vadovauti dabartinę vadovybę priėmė radikalų sprendimą - atsisakyti buvusios Sovietų Sąjungos gamybos lėktuvų ir imti naudoti tik tokius lainerius, kuriuos naudoja mūsų konkurentai.

Per porą pastarųjų metų įsigijome penkis naujus lėktuvus. Tiesa, jie nėra mūsų nuosavybė - mes juos išsinuomojame, bet tikslą pasiekėme: dabar "Lietuvos avialinijos" reguliariems skrydžiams naudoja tik Vakarų gamybos lėktuvus.

Tai mums svarbu, nes dėl to, kad naudodavome rusiškus lėktuvus, netekdavome daug keleivių. Net pasitaikydavo atvejų, kai Vakarų šalių piliečiai, pasirinkę "Lietuvos avialinijas", bet pamatę, kad juos sodiname į lėktuvą JAK, staiga atsisakydavo skristi.

Nors rusiški lėktuvai techniniu požiūriu nėra prasti, jų įvaizdis Vakaruose - labai nekoks. Atsisakyti rusiškų lėktuvų mus vertė ir ekonominiai motyvai, nes jų eksploatavimas buvo labai brangus.

Tiesa, "Lietuvos avialinijos" dar turi tris JAK-42, bet jie jau nenaudojami Vakarų maršrutams.

Dabar reguliariais reisais daugiausia skraido trijų modifikacijų laineriai "Boeing" ir dviejų tipų Saab lėktuvai - Saab 340 ir Saab 2000.

- Nors sakote, kad užsieniečiai yra labai geros nuomonės apie "Lietuvos avialinijų" darbą, jie vis dėlto mieliau renkasi Vakarų oro bendrovių lėktuvus - jų reisais skraido daugiau žmonių.

- Beabejo, kai kuriuose maršrutuose atsiliekame nuo savo konkurentų. Antai "Lufthansa" neabejotinai daugiau

skraidina keleivių į Frankfurtą, o Saab laimi prieš mus Vilniaus - Kopenhagos reisuose.

Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad šios bendrovės skraidina ir nemažą dalį vadinamųjų tranzitinių keleivių, kurie Frankfurte ar Kopenhagoje persėda į kitus šių bendrovių lėktuvus. Mes tokių galimybių neturime.

Tačiau Kopenhagos maršrutu pernai mūsų bendrovės dalis vežėjimo rinkoje išaugo 10%. Tad dabar mums jau tenka ne 25%, o apie 35% Kopenhagos maršruto rinkos. Panašiai ir Frankfurto kryptimi.

Kitokiais metodais išsikvojome savo dalį skrydžiuose Helsinkio maršrutu. Pasirašėme pirmąjį vadinamąjį bendro kodo sutartį su "Finair" ir dabar dalijamės pajamomis iš kiekvieno reiso į Suomiją.

- Jūsų pateikta statistika leidžia daryti išvadą, kad "Lietuvos avialinijų" lėktuvai vis dėlto skraido bene perpus mažiau apkrauti negu užsienio oro bendrovių laineriai.

- "Lietuvos avialinijų" lėktuvuose vidutiniškai būna užimta apie 45% vietų. JAV ir Vakarų Europos rinkose į kiekvieną reisą parduodama bent apie 70% bilietų. Tačiau dėl daug aukštesnio gyvenimo lygio ten nepalyginti didesnį keleivių srautai.

Tačiau svarbesnis rodiklis - bendras vežamų keleivių skaičius.

Šiuo požiūriu kai kuriuose maršrutuose mes net lenkiame konkurentus. Kiek daugiau vežame keleivių Londono reisais, šioji tokia persvara įgyjame Helsinkio maršrutu, pirmajame ir Talino skrydžiuose.

Daugėja keleivių skrendančių verslo klase, o šio tipo bilietas visame pasaulyje vidutiniškai kainuoja 2,5 - 3 kartus brangiau.

Pernai viename mūsų reise net buvo toks atvejis: 105 vietų "Boeing" lėktuve 36 keleiviai skrido ekonomine klase, o verslo klase - net 38.

- Kurie reisai komerciniu požiūriu patys pelningiausi?

- Pelningiausi maršrutai - į Londoną, Kopenhagą, Stokholmą, Helsinkį, Taliną. Nebloga padėtis Kijevo reisuose.

Nepaisant Rusijos krizės, pernai šio reiso lėktuvais skraidančių keleivių skaičius išaugo apie 60%.

Komerciniu požiūriu mažiausiai sėkmingi reisai į Sankt Peterburgą ir į Dubajų per Larnaką (Kipro salą).

Manėme, kad daugiau keleivių skraidys į Sankt Peterburgą. Šis reisas nebuvo nuostolingas vasaromis, kai atsiradavo nemažai užsieniečių, pagelaujančių keliauti per visas Baltijos šalis, aplankant ir Sankt Peterburgo kultūros įžomybes. Tačiau nusprendėme, kad netikslinga išlaikyti tik vasaros sezono reisą.

Dubajaus maršrutu skraidė beveik vien tik smulkieji verslininkai. Smukus šio tipo verslui, teko atsisakyti ir šio maršruto.

- Ar vis dar puoselejtė planus imti skraidyti į JAV?

- Kiekviena kompanija turi turėti svajonę, ateities viziją. Mūsų vizija - ateities skrydžiai per Atlantą. Kažkodėl šios idėjos kritikai mano, kad reisais, jungiančiais Lietuvą su Amerika,

Trumpai iš visur

Los Angeles, Kalifornijoje, rugpjūčio 10 dieną nuo vėžio ligos mirė 86 metų amžiaus kino aktorius Victor Mature. Jis ypač išgarsėjo savo rolėmis bibliuose filmuose "Samson ir Delilah", "The Robe". V. Mature yra vaidinęs 72 kino filmuose.

Tebesitęsia abiem pusėms nuostolingos kovos tarp rusų kariuomenės ir musulmonų sukilėlių Kaukaze. Rugpjūčio 10 dieną musulmonų sukilėlių taryba paskelbė Dagestaną nepriklausoma valstybe. Sukilėliams vadovauja čečėnas Šamil Basajev, pasižymėjęs čečėnų kovose prieš Rusiją. Čečėnija oficialiai paskelbė neremianti sukilimo Dagestane. Ji nuo rugpjūčio 16 dienos vieno mėnesio laikotarpiui krašte įvedė ypatingąjį stovį ir suvaržė spaudos bei susisiekimo laisvę.

Rusai Dagestane bombarduoja sukilėlių užimtas sritis, o taip pat ir vietoves Čečėnijoje, esančias Dagestano pasienyje. Gruzija pareiškė Rusijai protestą dėl vienos vietovės Gruzijoje bombardavimo.

Indonezijos Ambonsaloje tebevyksta kruvini susidūrimai tarp čiabuvių krikščionių ir naujakurių musulmonų. Indonezijos kariniai daliniai turėtų palaikyti taiką, tačiau pasitaiko išsišokiimų. Rugpjūčio 12 dieną rinktinio Indonezijos, dalinio Korstrad kariai Galala priemiestyje prie Ambon apšaudė protestantų bažnyčią, kurioje prieglobsčio ieškojo apie 50 krikščionių. Dvidešimt keturi krikščionys buvo nukauti. Tik prieš tai kareiviai buvo suėginę skirtingus protestantų denominacijos bažnyčią kitoje gatvės pusėje.

Borneo ir Sumatros plantacijų savininkai vėl masiniai degina miškus, kad galėtų išnaudoti derlingą žemę apsinimui. Dūmai dengia ne tik šias salas, bet ir gretimą Malaiziją. Dėl mažo matomumo susiduria laivai, žmonės negali kvėpuoti. Malaizija užnuodytą atmosferą kenčia neprotestuodama, kad

skraidytų tik lietuviai. Bet pusė mūsų keleivių - užsieniečiai. Be to, transatlantinių keleivių srautas kasmet padidėja mažiausiai 5%. Vasarą jau neretai būna nelengva iš Niujorko iškristi į Europą.

"Lietuvos avialinijos", aišku, nesitiki, kad reisai į JAV tuoj pat būtų pelningi. Tačiau į Amerikos rinką verta

neatbaidytų būsimų turistų.

Australijos užsienio reikalų ministras A. Downer pareiškė, kad vėl bus atidarytos ambasados Danijoje ir Portugalijoje. Australija uždarys savo ambasadas Kazachstane ir Sirijoje.

Prasidėjus protestantų paradams švenčiant 1689 metų pergalę prieš katalikus, Šiaurės Airijoje prasidėjo susidūrimai tarp katalikų, protestantų bei juos bandančios perskirti policijos. Tai, kingai prasidėjusios katalikų protesto demonstracijos prieš protestantų paradus per katalikų rajonus, kelis kartus išvirtu į riaušes su Molotovo kokteiliais, automobilių ir namų padegimais Belfast, Londonderry ir kitur.

Archeologai tyrinėja netyčia užtikta kapinyną Egipte, Bahariyya oazėje, dykumoje į pietryčius nuo Kairo. Iki šiol atkasti 4 kapai su 105 mumijomis ir įvairiais papuošalais bei statulomis. Kai kurios mumijos ištisai padengtos plonu auksu sluoksniu. Skaičiuojama, kad šioje oazėje palaidota apie 10 000 mumijų.

Rugpjūčio 15 dieną įstatyta paskutinė sekcija į tiltą, kuris dabar jungs Danijos sostinę Kopenhagą su Švedijos miestu Malmö. Iškilmingai sujungiant abi tilto dalis, pusiaukelėje susitiko ir pasibučiavo Danijos sosto įpėdinis princas Frederik ir Švedijos sosto įpėdinė princesė Victoria. Artėjant prie Kopenhagos, tiltas pasineria į jūrą ir virsta tuneliu. Tiltas - tunelio statyba vyksta nuo 1995 metų ir jis bus atidarytas susisiekimui 2000 metų liepos 1 dieną.

Rugpjūčio 16 dieną Rusijos dūma 233 balsais prieš 84 patvirtino Vladimirą Putin ministrų pirmininku. Boris Jelcinis remia Vladimirą Putin kandidatūrą į Rusijos prezidentus per sekančių metų rinkimus.

Paruošė Vytautas Patašius

Lietuvos įvykių...

Atkelta iš 1 psl.

turto paveldėtojai jai pritarė.

Kurį laiką dvare buvo įsikūrusi gydymo įstaiga. Dabar rūmų pastatas visiškai tuščias, nors oficialiai dar priklausio Vilniaus psichiatrijos ligoninei.

Užtemo ir Lietuvoje

Nors astronominiame ratlankyje, į kurį įeina ir Lietuva, saulė nebuvo totaliai užtemdyta, vaizdas visgi buvo įspūdingas, nes saulė mėnulis uždengė 80%. Įvykis buvo stebėtas labai plačiai. Oras buvo debesuotas, bet pro debesis ir properšas užtemimas matėsi puikiai.

Parėngė Vytautas Doniela

"Mūsų Pastogė" Nr.33 1999.8.23 psl.2

"Litimpeks" bankas mulkino savo klientus

Nuo penktadienio, rugpjūčio 13 d., laikinai sustabdytos finansinių sunkumų turinčio "Litimpeks" banko svarbiausios operacijos. Jeigu versijos dėl naujų užsienio investuotojų ketinimų artimiausiu metu nepasitvirtins, Lietuvos banko valdyba vėl svarstys padėti "Litimpeks" banke ir priims galutinį sprendimą. Tikėtina, jog greičiausiai bus apsispręsta pradėti banko bankroto procedūrą.

Pagal vakar dienos "Lietuvos ryto"

žinias, "Litimpeks" bankas pastaruoju metu apgaudinėjo savo klientus.

"Litimpeks" bankas nurašydavo pinigų nuo įmonių sąskaitų, ir nors at mokejimų pavidimų blankų pažymėdavo, kad pinigai pervesti į nurodytas sąskaitas, tačiau ištikrųjų pinigų nepervedavo.

Teigiama, kad dėl tokių banko veiksmų, pinigų už suteiktas paslaugas negavusios įmonės mano, kad dirba su nesąžiningais verslininkais. "M.P." inf.

Darbšti ir kūrybinga šeima - koks tėvas, toks ir sūnus

Jonas Birettas.

Jonas Biretas, australams žinomas kaip John Birett, mūsų, XXI - ujų Australijos Lietuvių Dienų Rengėjų Grupės, paprašytas sukūrė mums, kaip mes susirinkime vienbalsiai nutarėme, nuostabiai gražų Lietuvių Dienų ženkla. Jūs jį matote tik vienos juodos spalvos, bet mes jį matome žėrinčio aukso, su įvairiausiais švelniais spalvotais niuansais. Aišku, tokį LD ženkla sukurti gali tik menininkas arba žmogus, turįs meninių gabumų, nors mene plačiau dar nėra pasiskardinęs.

Taigi, ar jis yra toks kuklus, slaptas menininkas? Pasirodo, taip ir yra. Jonas jau seniai modeliuoja molyje, kuria metalo skulptūras, yra meno fotografas, tapo paveikslus, tačiau dabar, būdamas profesionalus kompiuterių analitikas (Computer analyst) daugiausiai laiko ir braleidžia prie kompiuterio. Jis dažnai patarnauja Lietuvių bendruomenei: 1980 m. Lietuvių savaitgalio mokyklai sukomponavo ir išleido plakatus ir užrašus. Nors Jonas yra antrosios kartos lietuvis, bet lietuvių bendruomenės rūpesčiai jam yra gerai pažįstami: porą metų jis buvo Lietuvių Klubo direktoriumi, dažnai parūpina „Mūsų Pastogei“ reikiamą nuotrauką.

Jonas Bireto veikla mūsų bendruomenėje išsitiesia per 30 metų: jis lankė lietuvių savaitgalio mokyklą, skautavo, šoko tautinius šokius. Šiuo metu jis jau moko ir mankština Sydnėjaus tautinių šokių grupę ateinančioms Lietuvių Dienoms.

Tikėtis ar netikėtis, bet jis yra aktyvus ir australų tarpe, nes, atrodo, paklūsta savo energijai; jis yra vietinių mokyklų tėvų komiteto narys (P. C. Cerdon College, Maryland), jis ir Neighbourhood Watch koordinacijos savo apylinkėje. Lyg to jam dar neuž-

tektų - vyskupas Cremin jį paskyrė Cabramattos parapijoje mišių patarnautoju. Tas pareigas jis mielai atlieka ir per lietuvių mišias.

Mes didžiuojamės Jono veikla, ypač jo darbu lietuvių bendruomenėje, o šiuo metu jo įnašas į būsimas Lietuvių Dienas.

Vėl linksma žinia

Lietuvių bendruomenė vėl praturtėjo nauju jaunu akademiku - Daniel Birett. Jis yra Jono Bireto ir Teresės

Danielius Birettas.

Kazlauskaitės vyriausias sūnus, gimęs 1977 m. kovo 14 d. Canley Vale. Tai jau trečiosios kartos lietuvis.

Šių metų birželio 4 dieną jo gyvenime įvyko didelė šventė: Sydnėjaus universitete jam buvo įteiktas bakalauro laipsnis B. Sc. (Bachelor of Science). Studijas jis baigė su stiprintomis geografijos ir aplinkos mokslų disciplinomis (Geography and Environment).

Daniel dalyvavo lietuvių skautų veikloje, buvo „Sūkurio“ tautinių šokių grupės narys, žaidė krepšinį sporto klube „Kovas“. Vėliau sportavo „Patrician Brothers“ koledže, o studentu būdamas žaidė už Sydnėjaus universitetą. Daniel mėgsta ir dangų, ir žemę, todėl jis taip pat ir skraido bei nardo po vandeniu (snorkelling).

Be šios aktyvios sportinės veiklos, Daniel yra ir filatelistas, renka įvairius pašto ženklus ir didžiuojasi turėdamas didelį australiškų pašto ženklų rinkinį.

Abiems šauniems Biretams - valio!

Genovaitė Kazokienė

Kėglių vakaras Geelonge

Geelongo sporto klubas "Vytiš", kaip jau priimta per eilę metų, taip ir šiais, liepos 31 dieną suruošė metinį kėglių vakarą South Barwon kėgliavimo arenoje. Dalyvavo virš 60 kėgliųuotojų, nuo 4 iki virš 80 metų amžiaus. Grupių laimėtojai tapo: jaunesnių nei 10 metų

mergaičių tarpe - Fiona Watach, berniukų - Michael Blyszak. Jaunesnių nei 12 metų amžiaus mergaičių tarpe - Alana Obeliūnas. Jaunesnių nei 14 metų amžiaus mergaičių tarpe - Stacey Gorup, berniukų - Brad Watach. Jaunesnių nei 16 metų amžiaus mergaičių tarpe - Ali-

Adelaidės Lietuvių Teatrui 50 metų

S. Kymantaitės - Čiurlionienės "Aušros sūnūs", statyta Adelaidėje, 1954 m. Vaidino: N. Skidzevičius, E. Dainienė, A. Petrikas, Karmazinas.

Kiekvienas jubiliejus mums atgaivina daug prisiminimų. Šis, Adelaidės lietuvių teatro 50 - ties metų jubiliejus, mus grąžina į pirmąsias dienas Australijoje. Mes, išlipę iš laivo, pasijutome klaikiai. Svetimas kraštas, svetima gamta, žmonės, su kuriais, nemokėdami šio krašto kalbos, negalėjome susikalbėti. Lietuviškas žodis tapo retas, vartojamas tik savųjų tarpe. Paulius Rūtenis ir Elena Dainienė su būreliu teatro mėgėjų tą žodį išnešė į sceną spektakliu „Pirmas skambutis“, o sekančiais metais gerėjome dviem Elenos Dainienės režisuotais veikalais: Lauciaus „Paslaptingoje zonoje“ ir Vaičiūno „Sudrumsta ramybė“.

Trečiaisiais, 1951 metais, buvęs Lietuvos Valstybės Radifono vyriausias režisierius Juozas Gučius įsteigė Lietuvių teatrą - studiją. Studijos tikslas buvo tobulinti lietuvių teatro artistų vaidybą ir praturtinti teatro žinias. Studija savo septynerių metų laikotarpyje pastatė apie 15 veikalų, jų tarpe 6 veikalus, verstus iš svetimų kalbų. Teatras Studija buvo vertinamas ir australų tarpe, ypač po trijų trumpų veikalėlių pastatymo anglų kalba. Reikia pastebėti, kad vertimai buvo Adelaidėje gyvenančių ir teatrą mėgstančių lietuvių, Gučiuvienės, Kemerienės ir Kučinsko, pastangos. Veikalai, versti iš kitų kalbų, Lietuvoje ir dabar dominuoja scenoje, ypač didesniuose miestuose - Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. Praeitais metais lankantis Lietuvoje, buvo sunku išvysti lietuvių rašytojų veikalus. Vasaros sezono dominavo Dostojevskio „Stepančikovo dvaras“. Ir autorius, ir veikalas labai

išdievintas, kad net programoje kostiumų dailininkas Juozas Stankevičius pasisako: „Stepančikovo dvarą“ labai mėgstu, bet geriau rusiškai, nes lietuvių kalba pernelyg skurdi jausmams, charakteriams, būdo bruožams nusakyti“. Na, tai jo nuomonė. Buvo scenoje Ernesto Thompsono „Prie auksinio ežero“, Jsiane Balasko komedija „Girta naktis“ ir net Neil Simon „Šaunieji vyrukai“, kuriuos mes pažįstame kaip „Sunshine boys“. Patariau savo draugams Lietuvoje, kad, jeigu nori pamatyti lietuvių rašytojų veikalus, atvažiuotų į Australiją. Be abejo, yra statomi ir lietuvių rašytojų veikalai, bet tikimi, kad daugiausia mėgėjų grupėse.

Teatrams veikalų Lietuvos knygynuose beveik nėra. Susitikęs Vilniuje kultūros namuose su tetaro skyriaus viršininku p. Kaškausku, sužinojau, kad jis, teatrams pageidaujant, užsako pas rašytojus, kad veikalą parašytų. Dabar ir tas pasidarė sunkiau, nes valstybė moka tik už priimtinius darbus, tai apsunkina užsakymus, nes rašytojas nėra tikras ar gaus užmokestį.

ALT "Vaidilos" kambario atidarymas Katalikų Centre, Adelaidėje, 1999.05.30. Iš kairės - ALB V - bos pirm. J. Vaboliene, rež. V. Opulskis ir Adel. lietuvių b - nės pirm. L. Vaičiulevičiūtė.

Adelaidėje nuo pirmųjų metų teatras pajėgdavo surasti veikalų. Taip pat į pagalbą atėjo Adelaidėje gyvenantys rašytojai, Zenonas Kučinskis pritaikė scenai Jankaus novelę „Susitikimai“, parašė dramą „Klystkeliai“. Režisavo Griniaus „Slidus pusmilijonis“. Viktoras Baltutis, parašęs „Šuolis į laisvę“ jį pats

Nukelta į 4 psl.

Adelaidės...

Atkelta iš 2 psl.

ir režisavo. Yra parašęs daug linksmų vaizdėlių bei monologų „Šiupiniams“, kurie neapseina be Vaidilos aktorių.

Po 40 metų pakartotas "Pirmas skambutis".

Stipriausiai teatrą parėmė savo veikalais Pranas Pusedšis, tai „Gaisras“, „Ne žemės horizontai“, „Vardan Dievo“, o turbūt Adelaidėje nė vienas „Šiupinis“ nebuvo pastatytas be Prano vieno ar daugiau linksmų vaizdėlių. Rašė ir kupletus, populiariausias - tai „Žirnis ir pupa“. Valės Neverauskienės parašytos dramos „Levos žydi baltai“ Adelaidės teatras nepastatė, šį veikalą suvaidino Melbourne teatras Melbourne ir Adelaidėje. Lietuviai turėjo progos pamatyti net po du veikalus metuose, nes lygiagrečiai su teatru Studija dirbo ir teatro Mylėtojų Grupė, su režisieriais Rūteniu ir Venclovavičium, kol 1958 m. abi grupės susijungė į vieną ir pasivadino Adelaidės Lietuvių Teatras, kuris, keletai metų prabėgus, vardą pakeitė į Adelaidės Lietuvių Teatro Mylėtojų Sambūrį. Šiame laikotarpyje ir režisierių eiles stjo aktorius Jonas Neverauskas. Į pastatymus įtraukiamas jaunimas, statant Pauliaus Rūtenio įscenizuotą Čiurlionienės poemą „Vai-va“, bei „Paparčio žiedas“.

1968 metais, prieš trisdešimt metų, grupė pasivadina Adelaidės Lietuvių Teatras Vaidila. Šis vardas išliko iki dabar. Dešimt metų prasilinkus (1978 m.) amžinybės pasitraukė režisieriai Juozas Gučius ir Jonas Venclovavičius, teatro režisūrai krintant ant Jono Neverausko pečių.

1979 metais, teatro posėdyje buvo nutarta dar kartą mėginti įtraukti į teatrą mūsų jaunimą. Tas uždavinys buvo pavestas man, ir taip iš dekoratoriaus pakilau į režisierius su pirmuoju veikalu, Kairio komedija „Ku - ku“. Per pirmuosius 20 metų praėjo visa eilė menininkų - dekoratorių. Mėginsiu juos atsiminti, tai A. Rukštelė, A. Marčiulionis, L. Žygas, S. Neliubšys, J. Matulevičius, A. Kudirka, R. Daugalis, C. Dagienė, I. Pocienė ir dabar Opulskis.

Nors netiesioginai, po teatro Vaidilos vėliava, bet teatro jėgomis buvo pastatyta, Gėnės Vasiliauskiienės vadovaujamo vyrų okteto Klajūno išpildyta operetė „Consilium Fakultatis“, su kuria apkeliavta Pertas ir Melbourne. Režisavo Jonas Neverauskas. Taip pat 1981 m. Veličkos „Nemunas žydi“ sutraukė grupę dainininkų ir tautinių

šokių šokėjų. Tai pačiais metais pastatytas Justino Marcinkevičiaus „Mindaugas“ pirmas veiksmas. Tai paskutinią Jono Neverausko režisuoti veikalai. Netekus Jono palikau vienas, bet su stipriais aktoriais - aktorėmis.

1988 m. būrelis jaunimo susibūrė į Adelaidės Jaunimo Teatro Grupę. Sese-

ry Danos ir Anitos Baltutyčių energingumu entuziazmu buvo pastatyta pora veikalų. Danos ir Anitos parašyti veikalai „Australietvis“ ir „Kas padarė“ režisuoti Anitos Baltutyčių, dabar Patupienės, buvo publikos šiltai priimti. Anita baigė dramos studiją ir dėsto dramą gimnazijoje. Ji taip pat yra ALT Vaidilos aktorė. Tikėkime, kad Anita ir Algis Karazija, kuris buvo Melbourne jaunimo teatro vadovas - režisierius, dabar gyvenantis Adelaidėje, taps mūsų teatro ateitis.

Per pirmąjį dešimtmetį teatras pastatė po porą veikalų į metus. Dabar priešingai. Iš stipresniųjų veikalų pastatomi vienas per du metus. „Šiupiniuose“ darbas vyksta reguliariai, kuriuose, tarp linksmų vaizdėlių, pasirodo ir vieno veiksmo vaidinimai. Taip pat įvairių švenčių programos neapsieina be teatro aktorių. Iš viso teatras pastatė virš penkiasdešimt veikalų. Daugiausiai pastangų pareikalavo Justino Marcinkevičiaus „Mindaugas“ 1988 m. Veikale vaidino 20 aktorių!

Didžiausias šiuo metu užsimojimas yra pastatyti ir nuvežti į Sydnejų veikalą 1990 m. Lietuvių Dienoms. Pa-

J. Marcinkevičiaus "Mindaugas". Vaidina B. Rainys ir V. Ratkevičius.

Bronių Stašionį į poilsį išleidžiant

Rugpjūčio 10 dienos vakare Sydnejaus lietuvių klube vyko tikrai nemažas sujudimas - į užtarnautą poilsį buvo išleidžiamas ilgametis lietuvių bendruomenės darbuotojas, paskutinius 15 su viršum metų dirbęs nemažos lietuvių bibliotekos vyriausia galva - Bronius Stašionis. Į atsisveikinimą susirinko apie 30 Sydnejaus lietuvių klubo darbuotojų - klubo valdyba ir bibliotekos tarnyba, talkininkai su antrosiomis pusėmis.

Svečiams susėdus prie šauniai padengto stalo ir kiek apraminus vakarinį alkį, žodį tarė klubo valdybos sekretorius Algirdas Bučinskas, kuris prisiminė Broniaus Stašionio darbus, susijusius su Lietuvių namais, savaitgalio mokyklomis, skautais, jo rūpesčiu dėl lietuvių Sibiro tremtinių. Jis buvo ir kitų lietuviškų junginių narys ar talkininkas, rėmėjas, rėmė jis ir Pasaulio lietuvių bendruomenę, lietuvių gimnaziją Vokietijoje, buvo Australijos lietuvių fondo įgaliotiniu, dirbo daugelyje kitų lietuviškos apraiškos vietų. Klubo valdybos pirmininkas Kęstutis Protas prisiminė, kad kai tik kur trūkdavo vadovo - kviesk Bronių, jis niekada neatsisakys talkinti lietuviškam reikalui. Taip buvo ir su paskutinėmis jo pareigomis - paprašytas padėti bibliotekai, atidirbo šiame darbe virš penkiolikos metų!

Paprašytas pasakoti apie savo veiklą AL Bendruomenėje, Bronius prisiminė apie savo, kaip jis juokaudamas sakė, „karjerą“, pradėtą Sydnejuje 1953 metais lietuvių savaitgalio mokyklos, skautų tėvų komitetų pirmininku, choro administratoriumi ir daugybe kitų pareigų pareigėlių. 1956 - 1957 metais jis buvo ALB Bankstowno apylinkės valdybos pirmininkas, 1956 - 1982 metais (26 metus iš eilės!) - ALB Krašto Kultūros Tarybos narys, 1957 - 1958 ir 1961 - 1962 metais - ALB Krašto Valdybos narys, 1959 - 1961 metais - Bankstowno apylinkės „Dainavos“ namų valdybos pirmininkas, 1957 - 1981 metais (24 metus) - „Mūsų Pastogės“ administratorius, 1974 - 1979 metais - Sydnejaus lietuvių klubo vedėjas.

Bronius prisimena: „Tikėkite man, būdamas jau klubo vedėju, dariau neblogą pelną - per 6 metus išmokėjau 286 000 klubo skolų. 1978 metais per vieną dieną uždirbau tiek, kad nelabai kas patikės, mat, spėjau pripirkti klubui vyno prieš pasikeičiant kainoms!..

Mirus bibliotekos vedėjui Česlovui Liutikui, buvau pakviestas perimti jo

laikomi ryšiai su Lietuvių Dienų vadove G. Kazokiene dėl salės ir kitų pasiruošiamųjų darbų.

Noriu baigti mūsų teatro Vaidilos 50-ties metų jubiliejinę sukaktį paci tuodamas iš Klaipėdoje leidžiamo laikraščio „Mėgėjų teatras“ prof. habil. dr. Stasio Vaitekūno pasisakymą - „Paslaptingas ir viliojantis scenos pasaulis žavi ir lydi nuo vaikystės iki auksinio rudens. Bet tik tas tą pasaulį gali sukurti, kieno širdis pilna meilės žmonėms ir gyvenimui, kieno akys mato gyvenimą kitaip ir įprastą buitį sugeba pakylėti aukščia pilkos kasdienybės“.

V. Opulskis
ALT Vaidila režisierius

Bronius Stašionis.

darbą. Vienas tautietis, turėjęs aštrų liežuvį, man tada pasakė: „Visi trys buvę vedėjai - P. Alekna, M. Nakutis, Č. Liutikas - mirė šiose pareigose. Ar ir tu to sieki?“ Jo spėjimas dar nepasitvirtino, štai aš jau 16 - ti metai bibliotekoje, ir vis dar gyvas esu!..

Lietuvai 1990 metais atsikračius raudonojo siaubo, nutariau aplankyti tėvynę. Ten, žinojau, pinigų reikia, tai iš bibliotekos pajamų paskyrėme 2 700 dolerių, o mano šeimai prisidėjus, susidarė visi 4000. Kaip tik tuo metu buvau Australijos delegatą Pasaulio lietuvių kultūros darbuotojų kongrese, kuriame dalyvavo 4000 tūkstančiai delegatų iš visų pasaulio lietuvių bendruomenių. Tuo metu tėvynėje vyko Gorbačiovo blokada, taigi pinigai nuėjo Blokados fondui, o tuometinė Lietuvos vyriausybė buvo nustebinta tokiu bibliotekos dosnumu. Vėliau bibliotekos vadovybė nutarė, kad jos daromas pelnas bus skiriamas tik Lietuvai. Tai ir buvo daroma iki šiol. Maždaug tuo metu pasiuntėme iš bibliotekos 6 dėžes knygų Lietuvos bibliotekoms ir gimnazijoms“.

Atsisveikinimo su p. Bronium proga, vakaro dalyviai jam sugiedojo „Ilgiausių metų“, paklėlė taures į jo sveikatą, o klubo direktorius įteikė dovanėlę ir visų pobūvio dalyvių pasirašytą didžiulį atviruką su geriausiais linkėjimais ateičiai.

Nors atsisveikinimo su išėinančiu į „atsargą“ p. Bronium Stašioniu metu buvo nemažai kalbėta, deja, ne viskas pasakyta apie jo asmenį. Korespondentas, tad, bando dabar tai padaryti.

Bronius Stašionis gimė 1914 m. rugpjūčio 17 d. Kauno apskr., Jonavos valsčiuje, Ragožių kaime. 1936 metais vedė Liudą Ignatavičiūtę ir susilaukė trijų sūnų, Kastyčio, Audronio ir Vitolio, dukros Jūratės (visi vaikai dabar su šeimomis, gyvena Sydnejuje). Nuo 1939 metų iki okupacinei valdžiai uždariant, studijavo Kauno Politinių mokslų institute. 1945 - 1948 metais Vokietijoje, Miuncheno ir Frankfurto universitetuose, studijavo teisę. Į Australiją atvyko 1949 m. rugpjūčio 31 dieną.

1990 metais mirė žmona Liuda. Jos vardu Lietuvoje įsteigta 1000 dolerių stipendijos fondas Medicinos akademijos Farmacijos fakultete studijuojantiems studentams. Šios stipendijos

Nukelta į 5 psl.

Kultūrinėse parašėse

Trys Aldonos VEŠČIŪNAITĖS poezijos knygos - "Žodžiai kaip salos" (1976), "Aidincios upės" (1985) ir "Medžiai ryto laisvė" (1999), - išleistos Algimanto Mackaus knygu leidimo fondo Čikagoje, mums mažai žinomos, nes sunkiai gaunamos perskaityti. O galia... Dažnai tyratartum rasi nuotaiką, tapybiškai spalvingi eilėraščiai, savita jų eilėdara verčia suklusti, įsiminti labiau iš Poetijos pavasarių skaitymų žinomą vardą. Keletas A. Veščionaitės eilėraščių išspausdinta ką tik pasirodžiusiame dūkų kūrybos almanache "Tėkmė".

Australiškas Lietuvos žiedlapis

- Atvykau iš labai tolimos Australijos, - pasakoja poetė. - Palikau rudėnįjį Sidnėjų. Lietuvoje radau nuostabią pavasarį. Noriu pasidžiaugti Poetijos pavasario renginiais, puikia jų organizacija.

Ka galėčiau pasakyti apie Australiją? Sidnėjų gyvenau nuo 1950-ųjų. Australija - pats seniausias, pats sausiausias mūsų planetos žemynas. Upės nesraunios, be aukštų slautų, didieji miestai kūrėsi Ramiojo vandenyno pakrantėse, o neperžengiamos dykumos užima apie aštuoniasdešimt ploto procentų. Gražūs pajūriai tikriausiai patraukiausia žemyno dalis. Australijos gyventojų skaičius pasiekė iki aštuoniolikos milijonų. Vietiniai aborigenai gyvena čia apie keturiasdešimt tūkstančių metų, jie buvo nomadai. Klajokliai, nestatė nei namų, nei miestų, mūsų akimis žiūrint buvo primityvūs, tačiau ant medžio tošies kūrė labai originalų, savitą, ryškių spalvų, tąskine technika atliktą meną.

- Kada lietuviai pradėjo keliauti į Australiją?

- Nuo 1940-ųjų, didesniais skaičiais - nuo 1948 metų, po karo. Mums atvykus, lietuvių jau buvo priskaičiuojama arti dešimties tūkstančių. Nustebome, nes visi emigrantai veržėsi į Ameriką. Bet tam reikėjo giminų grupiutės, laukti išskirtimų. Mūsų šeima (poetės vyras - rašytojas Vytautas Janavičius - V.K.) tokių galimybių neturėjo. Buvom jauni, romantikai, po karo bausmų savotiškai nespėję subręsti, lyg ir blaškėmės, ką daryti, kur ieškoti ateities... Vokietija buvo visiškai sutrinta, miestai subombarduoti. Kraštą taip ir matau, po karo teko daug keliauti, šokau ir dainavau Čiurlionio meno ansamblyje.

- Prabėgo nemažai metų, o lietuviškai kalbate gražiai, taisyklingai...

- Septyniolika metų mokytojau Sidnėjų. Nuo 1978 metų Australijos valdžia leido emigrantams, lygiagrečiai su ispanų bei vokiečių, mokytis ir gimtosios kalbos. Atvykusiųjų daug ir iš įvairių šalių, susidarė lyg ir miniatūrinė Europa. Kad lietuvių kalba įtrauktą į baigiamuosius egzaminus, didelis profesoriaus Algio Kabailos ir jo žmonos Vidos nuopelnas. Mokiniai suvažiuodavo iš tolimiausių keturis milijonus gyventojų turinčio Sidnėjaus priemiesčių, iš pradžių turėdavau 15-20 mokinių, bet jų vis mažėjo, kai 1997-aisiais liouvai dirbusi, buvo likę 3...

- Artėjime prie kūrybos. Mokėtės Dailės akademijoje Lietuvoje, studijavote tapybą Freiburge Vokietijoje, pasirinkote poeziją...

- Gyvenant Australijoje, šioje milžiniškoje saloje, apsuptyje neaprepiamų, neperžengiamų vandenynų, pasijutau labai atitrūkęs nuo savo krašto, draugų, nuo visko, kas lydėjo vaikystėje ir jaunystėje. Sunkiai sekėsi surasti tikrovę. Maždaug nuo 1960-ųjų pradėjau rašyti. Man atrodė, kad tada aš jaučiuosi laisvesnė, galiau siųsti savo kūrybą bendraminčiams. Mečiau tapyti, lyg ir persilaužiau. Pirmieji eilėraščiai atspausdinti 17-ajame "Metmenu" numeryje, esu nuolatine žurnalo bendradarbe.

- Išvijos kritika rašo, kad Jūsų kūrybos nesaisto ryšiai nei su žemintinku, nei su bežemių kartomis. Jūs patį minėjote, kad Freiburge bendravote su įdomiais žmonėmis. Kas jie?

- Freiburge spietėsi patys talentingiausi: Henriks Nagys, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Julijus Kaupas, Liūnė Suteka/Zinaida Na-

gytė). Studentų valgykloje vykdavo įvairios diskusijos, mintį skatinantys pašnekėsiai. Tada pradėjau domėtis literatūra.

- Papasakokite apie lietuvių kultūrinį gyvenimą Australijoje.

- Visi daromės individualistai. Po Vinco Kazoko mirties iširo "Plunksnos" klubas, rašančių labai mažai. Juos gražiai reprezentuoja poetė Lidija Šimkutė. O jeigu kalbėti apie vidutinį australą, tai jis knygų neskaitytų, kultūra nesidomi, jam rūpi materialūs dalykai.

Man nežinomas panašus arvejis kaip kad Lietuvoje, kada poezijos skaitymai sutraukia tiek klausytojų, o autoriai ne tik čia gyvenantys, bet ir iš įvairiausių pasaulio valstybių. Džiaugiuosi kultūrinio gyvenimo pasireikšiais ne tik Vilniuje, bet ir visoje Lietuvoje, aš noriu matyti tai, kas gera, gražu.

- Poetei reikšminga knygos, Motinai - vaikui. Turite net penktas dukras. Gal keletą žodžių apie jas?

- Dukros Kristina Aleksandra, Elena Marija, Jūratė Magdalena, Karilė Liucija ir Dalia Julija. Jau suaugę, turi specialybes, savo gyvenimus. Kaip ir nelabai noriu pasakoti, Janavičiai saugo privatumą...

- Kūrybinės sėkmės, acū už pokalbį. Lauksime, kad ketvirtoji poezijos knyga pasirodytų ne Čikagoje, o Vilniuje.

Kalbino Vidmantas KLAUSAS

1926 m. gegužės 23 d., Alytus. Tėveliai Anupras ir Ona Veščionaitė, tarp jų jauniausioji Aldona, kairėje - Albertas, sėdi - Edvardas.

Valdo JARUČIO ir A. VEŠČIŪNAITĖS asmeninio albumo nuotraukos

"ŠEIMININKĖ".

1999 m. liepos 28 d. Nr.30 (384)

-randa vietas.

Mielam Broniui, išeinančiam „į pensiją“, nuoširdžiausi linkėjimai ir nuo „Mūsų Pastogės“ redakcijos - administracijos darbuotojų!

B. Žalys

Pirmosios lietuviškai rašiusios poetės

knyga paskaičius

Mano rankose ką tik gauta iš tėvynės atsiųsta maža poezijos knygutė, išleista labai kukliu 500 egzempliorių tiražu - Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos. Sudarytoja Lina Matiukaitė, dailininkė Genė Vaiči - kauskienė. Leido ir spausdino UAB „Utenos spaustuvė“ Utenoje. 90 iliustruotų psl. Turinys: sudarytojos „Žodis maloniam skaitytojui“, „Eilėraščiai“ (22), „Priedai“ (autografų faksimilės, gaidos, žodynėlis, tekstų šaltiniai). Knygutė išleista Kupiškio 470 metų sukakties proga.

Tai Uršulos Tamošiūnaitės "Ailios" (nežinantiesiems kupiškėnų tarmės - „Eilės“). „Kupiškio krašto poetė Uršula Tamošiūnaitė savo kūryba yra išskirtinė šiame kelyje - ji pirmoji moteris poetė, rašiusi lietuvių kalba, o rašė ji gimtąja kupiškėnų tarpe“, - sako rinkinio sudarytoja Lina Matiukaitė. Toliau ji rašo:

L. Matiukaitė

„Gimė Uršulė 1847 m. gruodžio 1 d. Vėžionių kaime, Kupiškio parapijoje Augustino Tamošiūno ir Anastazijos Mastulytės šeimoje. Visą gyvenimą nugyveno gretimame Pajuodupės kaime, kurio dvaras tuomet buvo Kupiškio seniūnijos centras. Tamošiūnų sodyba stovėjusi prie Juodupės upelio, netoli malūno. Deja, jos jau seniai nebėra.

U. Tamošiūnaitės mokytoju ir globėju buvo Kupiškio kanauninkas, liaudies švietėjas kun. Kleopas Kuzminas (1840 - 1893), slaptoje mokykloje mokęs vaikus ir jaunimą rašyti bei skaityti lietuviškai, nors namiškiei neskatino jos rašyti, dažnai pajuokdavo, prie darbo siūsdavo, bardavo, buvo aplinkinių kaimų „daraktorė“ - slapta mokė vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti.

Lietuvių Enciklopedijos XXX - me tome apie šią pirmąją lietuviškai rašiusią poetę sakoma: „Pramokusi skaityti ir rašyti, poezijos įtakoje ji rašinėjo dainas, kurios išplito ne tik Kupiškio, bet ir Utenos, Zarasų apylinkėse“.

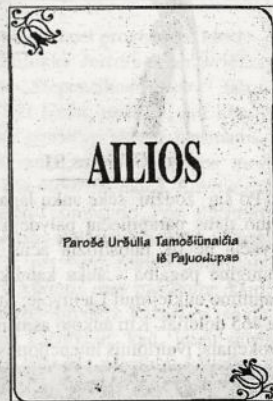
„Uršulė gyveno tėvų namuose, savo šeimos nesukūrė. Mirė nuo šiltinės 1906 m. gegužės 13 dieną... Palaidojo ją Kupiškio kapinėse. Deja, kapo vieta nežinoma.

Jos kūrybai didelės įtakos turėjo poetas vysk. A. Baranuskas, kuris ne kartą lankėsi Kupiškėje, o apie 1880 metus buvo susitikęs su U. Tamošiūnaitė. Vėliau jie abu susirašinėjo. Uršulė siuntė eiles. Žymus poetas skatino ją rašyti, dažnai patardavo, gal kai ką ir pataisydavo. ("Ailios", 5 psl.) Eilėraščiai arba jų fragmentai spausdinti tęstiniuose leidiniuose.

Liaudis, poetei esant dar gyvai, juos nusirašinėjo, dainavo, pritaikydavo savo „natas“, kai kuriems jų sukūrė gaidas muzikai (vysk. M. Valančius, muz. B. Kutavičius ir kt.). Prisimenu ir savo motiną bei tėvą niūniuojant ar deklamuojant jos eiles.

Tenka pasidžiaugti Kupiškio bibliotekos darbuotojos Linos Matiukaitės ryžtu gelbėti praeities literatūrinės vertybes. Kupiškio 470 m. sukakties šaunus paminėjimas rugpjūčio mėnesį buvo labai gražus kultūrinis pasirodymas, bet kas jį prisimins po kelių metų? Lina Matiukaitės didelių pastangų dėka surinktoji pirmosios lietuviškai rašiusios poetės kūryba išliks ilgam, ilgam laikui. Ačiū, Lina!

B. Žalys

Dainuška apė Kupiškį

Kupiškio miestas vėnoda ištostas, Tarp kalnalių ir upelių visep kaip ištostas. Platumo, ilgumo saikai nustatytas, Žolynėliai ir medeliai gražiai išrėdytas. Par vidurį miesto tako srauni upa, O jį yra pavadinta no senybas Kupa. Kupos krantai aukšti, molii šlipavoti, Alksnių, karlių ir žilvičių bromai iškraigioti.

Oi, Kupiškio miestas slaunas visam krašči, O garsieje jam kermiojai rundami ir rašti. Apylinkės žmonas važiuoja nekviešti, Važa lošinius ir kumpjus, ir sūrius, ir sviestų. O arklų žvingimas ir žmonių šnekumas - Vieni parka, kiti maino ir prastus, ir kuinus.

Oi, Kupiškio miestas yra labai slaunas - Niekai prės jį plati Ryga ir Vilnius, ir Kaunas. Ogi tų pauporių ailių bagalinas, O ubagų gėsmynųk susedį, runderinas ... Vieni poteriauja, kiti giesmas traukia Ir visi ištiesi runkas sau išmaldos laukia.

O prė turgaus, aikštaj yr Majaucko būda: Ti žmonių kirbinas juda, tinų groja dūda. Ko tik raikalau, ko norėsi - gausi, Kiek derėsi, tiek mokėsi ir neapsigausi. Visokių pasūdžių, armonikų, dūdžių, Smuikų, klenotų, lumzdėlių ir molinių dūdų. Oblių, žirklių, peilių, pūgaunyku, drailių,

Grųžtų ir dišliokų - drūtų, bukų, smailių, - Komanų, linciuų, pavalkų ir lunkių, Kilpų, odų, posagų ir raudonų stūgų ...

Ročiupio upėlys par laukus vingiuoja, Išsirungis kaip vijūnas sau Kupon ringuoja. Aukštupio upėlys skardžiais vingiais sukas, Par Piliakalnį sau šniokšdamas unt Lavenj brukas ... Netoli už miesto možas ežerėlys, Sausoj vietoj, unt kalnalių gražus beržynėlys - Slaunas suvejimas apylinkės krosčio, Ti suplaukia daug jaunimo garsaus ir unt rošto. Oi, Kupiškio miestas yra visep slaunas - Niekai prės jį plati Ryga ir Vilnius, ir Kaunas.

Atkelta iš 4 psl.

išmokamos kasmet. Bronius šiuo metu gyvena savo namuose vienas. Jo dideliame name kone visą laiką vieši ar pagyvena iš įvairiausių vietų atvykę tautiečiai - jis visiems savo namuose

Atsisveikinome su kunigū Gintaru Vitkumi, SJ

"Didžiai gerbiamam, mielam svečiui iš Lietuvos, kunigui Tėvui Gintarui Vitkui, SJ,

Dėkojame už mums atvežtą Dievo žodį, Jo meilę ir Jūsų religinį patarnavimą Sydnejaus Lietuvių bendruomenei.

Linkime laimingos kelionės atgal į Lietuvą ir Aukščiausiojo palaimos Kristaus Vynuogynę po Lietuvos dangumi".

Kun. G. Vitkus, SJ.

Po šių žodžių sekė aukų lapas, kuriuo dalis parapijiečių palydėjo mūsų svečią ne tik nuoširdžiu ačiū, bet ir pinigine pagalba - auka katalikiškam jaunimo auklėjimui Lietuvoje. Surinkti 465 doleriai. Kiti aukojo asmeniškais vokeliais, įvairiomis intencijomis.

Sydnejaus lietuvių būrelis (po pamaldų) atsisveikinimo su kun. G. Vitkumi, SJ, metu Lidcombės parapijos kieme rugpjūčio 15 dieną.

Nuotrauka A. Kramiliaus

Rugpjūčio 15 dieną, per Žolinę (Marijos dangunėjimo šventę), mūsų pamėgtas svečias iš Lietuvos, Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius Tėvas Gintaras Vitkus, SJ, laikė paskutines šv. Mišias Sydnejaus lietuviams. Kai kalbame, kad mums reikalingas lietuvis kunigas, tenka tuo abejojti. Į šios didelės šventės mišias Lietuvoje susirenka tūkstančiai tikinčiųjų; mūsų, taip vadinamoje, parapijoje apsilankę palydėjo mūsų brangų svečią tik tie patys, kurie kas sekmadienį lankosi bažnyčioje. Kiti, gal dėl nežinojimo, kadangi mūsų pranešimas per lietuvišką SBS radijo valandėlę nebuvo perduotas, neatvyko.

Susirinko rinkėjai

Atsiliepdami į kvietimą, sekmadienį, rugpjūčio 15 dieną, Bankstowno Lietuvių Namuose susirinko būrelis kolekcininkų - filatelistai, numizmatai, istorijos fiksatoriai. Kaip jau buvo žinoma, Sydnejuje netrūksta asmenų, kurie domisi monetomis, pašto žen-

Mišių metu, be eilinių sekmadienio giesmių, solo „O, Jėzau, nesu vertas“ giedojė A. Kramilius, ir kartu su Alfa Savickiene - Lurdo giesmę „Dangaus Karalienė“. Po pamaldų parapijos salėje buvo organizuotos kuklios suneštinės vaišės mūsų svečiui palydėti į kelionę prie Lietuvoje paliktų darbų.

Čia mūsų parapijos darbščioji bitelė Danutė Ankienė su savo šeima ir keliomis talkininkėmis paruošė vaišių stalą.

Atvykus kunigui Roger Belmore, SM, kuris toliau aptarnaus Sydnejaus lietuvių, trumpu žodžiu bendruomenės vardu Antanas Kramilius pasveikino ir padėkojo susirinkusiems už šį atsisveikinimo subuvimą.

Kunigas Gintaras savo atsisveikinimo žodyje sakė, kad sunku rasti vietą nuo kur gali pradėti kalbėti. Patyrė jis čia labai daug nuoširdumo, daugumoje iš paprastų Sydnejaus žmonių. Mes žinome, kad jo kelionę į Adelaidę apmokėjo Australijos laivyno komodo-

rai Algis ir Rimas Dičiūnai. Tai nepaprasto nuoširdumo viduriniosios kartos vyrai, kuriems aukštos pareigos Australijos laivyne netrukdo dalyvauti ir lietuvių sekmadienio pamaldose. Dėkojo svečias visiems už jam parodytą meilę ir nuoširdumą, kvietė visus, kurie apsilankys Lietuvoje, aplankyti ir jį bei jo vadovaujamą gimnaziją Kaune. Sugiedojus svečiui „Ilgiausių metų“, prie lietuviško kryžiaus bažnyčios kieme buvo padaryta bendra nuotrauka. Per dar likusias kelias dienas kun. Gintaras aplankys Canberą ir Melburną. Sugrįžęs į Sydnejų, jis iškrenda atgal į Lietuvą rugpjūčio 24 dieną.

AVK.

lais, ir kurie per pastarąjį dešimtmetį įdomiai sekė šių sričių naujienas atsikūrusioje Lietuvoje. Nors pirmajam susibūrimui nebuvo nustatyta išankstinė programa, savo didelę pašto ženklų rinkinio dalį parodė Rimas Ramanauskas. Atsivežęs keletą storų

Dr. D. Radaitienė - viešnia iš tėvynės

Praeitą šeštadienį Sydnejaus lietuvių Sodyboje keletui dienų apsisotėjo viešnia, mokslininkė dr. Dalia Radaitienė, atvykusi iš Vilniaus. Ji rugpjūčio 16 - 20 dienomis dalyvaus Sydnejuje vykstančiame IX - me tarptautiniame bakteriologijos, mikrobiologijos ir mikologijos kongrese ir skaitys mokslinį pranešimą apie Ramularia genties grybų (augalų ligų sukėlėjų) rūšių įvairovės tyrimus Lietuvoje. Tyrimų medžiaga bus panaudota Lietuvoje leidžiamam daugiatomui leidiniui „Lietuvos grybai“ (Mycota Lithuania), XI tomas, 2 - ra knyga.

D. Radaitienė 1975 metais baigė biologijos mokslus universitete ir pradėjo dirbti Botanikos institute, kur dirba iki šiol mokslinė bendradarbe. 1991 metais už paruoštą ir apgintą darbą mikologijos - fitopatologijos srityje jai buvo suteiktas gamtos mokslų daktarės vardas. Mokslinio darbo sritis: introdukuotų vaistinių ir vaisinių augalų grybinės ligos ir jų sukėlėjai bei Ro-

mularia genties grybų rūšių įvairovės tyrimai Lietuvoje.

Dalyvavimas tarptautiniame kongrese suteikia galimybę pristatyti Lietuvoje vykdomo mokslinio - tiriamojo darbo rezultatus bei susipažinti su naujaisiais moksliniais darbais bakteriologijos, mikrobiologijos ir mikologijos srityse, kurie vykdomi įvairiuose pasaulio kraštuose.

Dr. D. Radaitienės kelionė į tarptautinį kongresą Australijoje finansavo Lietuvos tautos fondas. Jo nariams - prof. Romui Sviedriui ir Aldonai Echanez, dr. D. Radaitienė yra nuoširdžiai dėkinga už finansinę paramą. Ji taip pat dėkoja p. Isoldai Poželaitei - Davis, AM, ir kt. už nuoširdžią pagalbą jos viešnagės Sydnejuje metu.

Dr. D. Radaitienė rugpjūčio 23 dieną grįžta namo į Vilnių. Linkime dr. Radaitienei ir toliau sėkmingai dirbantis šioje srityje, kad tėvynėje augalai būtų sveiki.

„M. P.“ inf.

tomų, Jurgis Reisgys akivaizdžiai pademonstravo, kaip galima ateičiai išsaugoti spaudoje telpančias žinias apie pasirinkto pobūdžio veiklą. Vytautas Doniela sutrauktai paaiškino, koks yra lietuviškosios filatelijos tinklas pasaulyje ir kokie yra dabartiniai bei informacijos šaltiniai.

Susirinkimo metu vienbalsiai nutarta įkurti „Rinkėjų Būrelį“. Tuoj pat buvo išrinkta kuklaus dydžio vadovybė: pirmininkas - dr. Vytautas Doniela ir sekretorius - Vytenis Šliogeris. Numatoma, kad per vėlesnius susirinkimus nariai ar svečiai rodys savo rinkinius (ar jų dalį), dalinsis mintimis apie renkamus objektus, o ateityje tikimasi suruošti ir vieną kitą parodą platesnei visuomenei. Žinoma, svečiai yra laukiami ir per eilinius Būrelio susirinkimus (šia prasme, Būrelio sueigos nėra

uždarytos), nes kuo nors domėtis ir ką nors vienaip ar kitaip rinkti yra gana dažna žmogiška savybė. Būrelis bandys patraukti ir jaunimą. Suprantant, kad jaunimui ne retai yra sunkoka išsireikšti lietuviškai, nebus stebimasi, jei bus taip, kad jaunoji karta apie savo pomėgius bei rinkinius aiškina angliškai.

Reikia tikėtis, kad per Būrelį išsivystys platesnės galimybės papildyti ar atnaujinti savo rinkinius. Taip pat, nieko nelaukiant, Būrelio vadovybė užmegs ryšius su Lietuvos Pašto leidybos skyriumi bei Lietuvos Banko produkcijos departamentu. Šitokiais tiesioginiais kanalais informacija turėtų tekėti tiksliai ir sparčiai.

Rinkėjų Būrelio pašto adresas: P.O. Box 189, Bankstown, NSW 1885.

V. Dn.

Po 50 metų

Sekmadienį, liepos 17 dieną, prie Lake Jindabyne planuojamas milžiniško masto susitikimas. Prieš 50 metų tose apylinkėse prasidėjo Australijos istorijoje didžiausios statybos, kuriose vienaip ar kitaip dalyvavo apie 100 000 žmonių. Jų dauguma buvo specialiai atkeliavę migrantai iš beveik viso Vakarų pasaulio, ypač iš Europos. Per 25 metus, darbams išleidus apie vieną milijardą dolerių buvo pastatyta 16 užtvankų, 7 elektros jėgainės (dvi požemyje), 145 km tarpusavyje sujungtų tunelių ir 80 km didelio masto vandens takų. Statybos, kurios į Australijos istoriją įėjo Snowy River Scheme vardu, buvo užbaigtos 1974 metais. Kaina buvo sumokėta ir žmonių gyvybėmis. Sprogdinimo darbai buvo pavojingi, uolų ir vandens reakcija neretai buvo sunkiai pramatomas. Statybas vykdančių žuvusių net 121 žmogus.

Apie penkiasdešimtmečio jubiliejų daug rašoma Australijos spaudoje. Melbourne „The Age“ (liepos 22 d.) išspausdino ilgą reportažą, kuriame prisiminimus pasakoja ir tada kalnuose

dirbęs Renoldas (Ron) Česna. Atvykęs į Australiją 1949 metais, po kelių metų kaip dvidešimtmetis jis įsijungė į statybas ir tame Australijos Babelio bokšte pergyveno daug linksmų ir liūdnujų momentų. Deja, jis buvo du kartus sužeistas. Pirmą kartą lengviau, antrą kartą - daug sunkiau, kai grėsė net kojos praradimas. Dėka kompensacijos jis iškeliavo gydytis į Heidelbergą (Vak. Vokietija), nes tada vokiečiai chirurgai, turintys patirties gydant sunkius karo meto sužeidimus, teikė daugiau vilties negu australai specialistai. Iš tiesų, Renoldo koja sugijo, ir vėliau jis daug važinėjo po pasaulį. Galima pridurti, kad tiek Melbourne, tiek kelionėse Renoldas liko nuolatinis ir aktyvus „Mūsų Pastogės“ skaitytoju.

Lietuvių tose statybose buvo didokas būrys, nors tikslaus sąrašo, atrodo, nėra. Nežinia, kiek jų suvažiuos į 50 - mečio susitikimą, tačiau tikimasi, kad tai praga Cooma miesto alėjoje suplėšusios lietuviška vėliava. Dabartiniai vėliavų parade jos dar nėra.

V. Dn.

BENDRADARBIAUK "MŪSŲ PASTOGĖJE" IR REMK "MŪSŲ PASTOGĘ"!

MŪSŲ MIRUSIEJI

Škamba ir žvanga, gaudžia varpai,
Liūdną ir skaudų skleisdami gaudą:
Vėl paviliojo auką kapai!
Dieną į dieną tiek jų atranda!..

(Malronis)

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, LB Spaudos Sąjunga ir "Mūsų Pastogė" gedi brangaus nario ir ištikimo talkininko.

Netekties valandoje reiškiamė nuoširdžią užuojautą žmonai Danutei, sūnui Algiiui bei artimiesiems ir kartu liūdimė.

**LB Spaudos Sąjungos Valdyba ir
"Mūsų Pastogės" darbuotojai**

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, nuoširdžią užuojautą žmonai Danutei, sūnui Algiiui ir artimiesiems reiškia

**Sydnėjaus Lietuvių Klubo
Direktoriai ir tariantojai**

A. A. Stasiui Skoruliui

mirus, liūdesyje likusią žmoną Danutę ir sūnų Algį su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

Jonas Zinkus, Ramunė ir Rasa

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, nuoširdžią užuojautą žmonai Danutei ir sūnui Algiiui bei artimiesiems reiškia

Onutė ir Algis Kapočiai

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, žmonai Danutei, sūnui Algiiui ir visai šeimai reiškia gilią užuojautą.

Vytautas Deikus

"Mūsų Pastogei" vietoj gėlių tuo pačiu skiriu 20 dolerių.

Vietoj Gėlių

Mirus mūsų garbiam bičiuliui

A. † A. Stasiui Skoruliui

jį pagerbdami, vietoje gėlių ant jo kapo Mūsų Pastogei" aukojame 20 dolerių.

Angelė ir Stasys Montvidai

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, žmonai Danutei, sūnui Algiiui su šeima, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Nijolė ir Algis Bučinskai

A. † A. Stasiui Skoruliui

išėjus į Amžinybę, žmonai, SLSMG Draugijos narei Danutei, sūnui Algiiui ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

**Sydnėjaus Lietuvių Moterų
Socialinės Globos Draugijos Valdyba**

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė žmonai Danutei ir sūnui Algiiui su šeima.

Elena Kiverienė ir Elena Erzikov

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, žmonai Danutei ir sūnui Algiiui su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia

Stepas Jarembauskas

A. † A. Algimantas G. Bražėnas

1922 gegužės mėn. 21 d., Utena, Lietuva.
1999 rugpjūčio mėn. 5 d., Detroit, USA.

Reiškiamė gilią užuojautą Vidai Bražėnaitei - Vaitiekūnienei, dr. Nijolei Bražėnaitei - Paronetto ir visiems artimiesiems, netekus mylimo brolio, pusbrolio ir dėdės.

**A. ir G. Karazijos, L. ir M. Kozlovskiai,
A. ir E. Šurnai**

Mielam, ilgamečiui draugui

A. † A. Stasiui Skoruliui,

mirus, nuoširdžiai užjaučiame giliam liūdesyje likusią Jo žmoną Danutę ir sūnų Algį su šeima.

**Birutė, Ignas ir Linda Bieliūnai,
Dean Wallaston**

Mūsų miellam jaunystės dienų draugui

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, Jo žmonai Danutei ir sūnui Algiiui su šeima reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą ir liūdimė kartu.

Kastutė ir Vytautas Jurskiai

Vietoje gėlių "Mūsų Pastogei" aukojame 50 dolerių.

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, liūdesyje skėstančiai žmonai Danutei ir sūnui Algiiui su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Veronika ir Aleksas Kaminskai

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, gilią užuojautą reiškia jo žmonai Danutei, sūnui Algiiui ir visiems artimiesiems.

Elena Jonaitienė

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, reiškia gilią užuojautą jo žmonai Danutei, sūnui Algiiui ir artimiesiems.

Onutė Maksvytienė

Mirus miellam prieteliui ir bendradarbiui

A. † A. Stasiui Skoruliui,

reiškia nuoširdžią užuojautą žmonai Danutei, sūnui Algiiui ir artimiesiems.

Vytautas Patašius

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, nuoširdžią užuojautą žmonai Danutei ir sūnui Algiiui bei artimiesiems reiškia

Vytautas Štelemėkas

Vietoj Gėlių

Vietoj gėlių ant mirusiojo kapo "Mūsų Pastogės" reikalams aukoju 30 dolerių.

A. † A. Stasiui Skoruliui

mirus, nuoširdžią užuojautą žmonai Danutei ir sūnui Algiiui bei artimiesiems reiškia

Irena ir Algis Milašai

Vietoj Gėlių

Vietoj gėlių ant jo kapo "Mūsų Pastogei" aukojame 20 dolerių.

Mielam draugui

A. A. Stasiui Skoruliui

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė žmonai Danutei, sūnui Algiiui ir visiems artimiesiems, ir kartu liūdimė.

**Milda Bukevičienė, Jūratė Ivinskienė,
Irena ir Kostas Bagdonavičiai,
Tamara ir Benius Vingiliai,
Irena ir Algis Dudačiai**

Metinis ALB Sydnėjaus Apylinkės narių susirinkimas

Rugpjūčio 22 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Lietuvių Namuose, Bankstowne, šaukiamas metinis visuotinis Apylinkės narių susirinkimas. Numatyta laikui nesusirinkus kvorumui, už pusės valandos bus šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas, nežiūrint susirinkusių skaičiaus. Susirinkimui numatyta tokia dienos tvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas. 2. Mandatų komisijos rinkimai. 3. Prezidiumo sudarymas. 4. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas. 5. Valdybos pranešimai: a) pirmininko, b) išdininkės, c) kontrolės komisijos. 6. Diskusijos dėl pranešimų ir apyskaitų priėmimas. 7. Naujos Valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai. 8. Organizacijų bei draugijų veiklos pranešimai. 9. Einamieji reikalai. 10. Susirinkimo uždarymas.

Tautiečiai, prašome kuo daugiau dalyvauti susirinkime ir atlikti savo garbės pareigą.

ALB Sydnėjaus Apylinkės valdyba

Dėl Eltos informacijų užsienio lietuviams

Labai džiaugiamės, kad, bendradarbiaudami su Jumis, turime galimybę taip plačiai pasaulyje paskleisti žinias apie Lietuvą - toli nuo Tėvynės atsidūrusiems lietuviams operatyviai informuoti apie tai, kas svarbaus vyksta Jų gimtojoje, tėvų ir senelių žemėje. Šias žinias Eltos žurnalistai rengia su ypatingu jausmu - tarsi išgyvendami ritualinę brolybės apeigą, prisiartindami prie savo tėvynainių, nuo kurių taip ilgai žiauri lemtis buvo atskyrusi sunkia geležine uždanga.

Tačiau informacija, kaip visiems žinoma, yra brangus dalykas. Kai prieš keletą metų užsienio lietuvių bendruomenės kreipėsi į Lietuvos Vyriausybę, prašydamos padėti greitai gauti Eltos informaciją, toji parama buvo nedelsiant suteikta.

Dažnai Elta iš užsienio lietuvių susilaukia padėkos už tai, kad jie vietos laikraščiuose gali paskaityti arba per vietines radijo programas išgirsti pačias naujausias žinias iš Lietuvos. Gauname ir palankių atsiliepimų, ir kai kurių priekaištų bei pastabų, į kuriuos visada stengiamės atsižvelgti.

Neabejojame, kad įmanoma rasti galimybių toliau stiprinti informacinius ryšius tarp Lietuvos ir užsienyje gyvenančių lietuvių.

Elta pasiryžusi siųsti Jums savo informacijas. Tačiau ar bus taip toliau - neaišku.

Lietuvos Vyriausybė, negaudama jokių signalų iš užsienio lietuvių organizacijų, spaudos ar radijo redakcijų, svarsto, ar reikalingos užsienio lietuviams naujausios žinios iš Lietuvos.

Atsižvelgdama į sudėtingą ekonominę krašto padėtį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė gali nutraukti sutartį su Elta, pagal kurią Vyriausybė remia užsienyje gyvenančius lietuvių - kiekvieną mėnesį padengia Eltos išlaidas už Jums siunčiamas informacijas.

Būdami įsitikinę, kad informacijos Jums reikalingos ir tikrai nenorėdami, kad nutrūktų jau gana solidžias tradicijas turintis bendradarbiavimas, manome, kad pravartu būtų, jei apie informacijos poreikį Jūs painformuotumėte ir Lietuvos Respublikos Vyriausybę: faksu, kurio numeris (3702) 226751 arba elektroniniu paštu - kasp@lrkv.lt

Kęstutis Jankauskas

Eltos generalinis direktorius P.S. Jeigu rastumėte galimybių kreiptis į Lietuvos Vyriausybę, prašyčiau to savo laiško kopiją atsiųsti į Eltą: fakso numeris (3702) 619570, elektroninis paštas - eltar@elta.elta.lt

Dėkoju.

"Rusų troika" (Deli special)

78 Hall St., Bondi Beach, tel. 9365 7042

parduoda: rusiškas silkės 5kg. - 9,90 dol.; latviškas sardines, šprotus, makreles 3 dėžutės - 5,50 dol.; veršienos dešrelės (frankfurts) 1 kg. - 7,20 dol.; raudoni Kanados ikrai (caviar) 1 kg. - 50 dol.; pakepinti grikliai (buckweat) 2 kg. - 5,80 dol. ir kt. produktai; zefyras, koldūnai - 1 kg. - 11,90 dol.

Žiemos sporto šventė '99

Žiemos sporto šventės rengėjai, slidinėtųjų klubas "Neringa" praneša visiems kalnų sporto entuziastams, kad slidinėjimo varžybos vyks šių metų rugsėjo 4 d. Mt. Buller kalnyne. Dalyvauti kviečiami Australijos lietuvių sporto klubų nariai, o taip pat ir kiti lietuvių kilmės žiemos sporto mėgėjai bei mėgėjos.

Susidomėjusieji kviečiami susiekti telefonu 041 2682 766 arba per - viva@access.net.au

Skaitytojų dėmesiai!

Vis dar dažnai skambinama į "Mūsų Pastogės" redakciją-administraciją, arba klausama laiškais, įvairių patarnavimų kainų.

"Mūsų Pastogės" prenumeratos kaina metams - \$ 50;

Skelbimų kaina - \$ 3 už 1 cm, per 1 skiltį, arba \$ 6 už 1 cm per 2 skiltis. Apmokamų pramogų skelbimai (vakarai, baliai ir t.t.) įeina į šią kategoriją;

Kalėdiniai sveikinimai - iki 3 - 4 cm pločio - \$ 15;

Užuojaautos - iki 4 cm (per 2 skiltis) - \$ 20.

"M.P." Administracija

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, BANKSTOWN, 2200

Tel.:9708 1414 Fax.:9796 4962

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ

NUO 5.00 iki 6.00 val.

LINKSMOJI VALANDA

ŠIOKIADIENIAIS KLUBAS VEIKIA NUO 4.00 val.
ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS NUO 12.00 val.
ANTRADIENIAIS UŽDARYTA

VALGYKLA VEIKIA:

PENKTADIENIAIS NUO 6.00 IKI 8.00 val.
ŠEŠTADIENIAIS ŠVEDIŠKAS STALAS NUO 12.00 val.
SEKMADIENIAIS NUO 12.00 val.

KIEKVIENĄ KETVIRTADIENĮ

Jūsų laukia biliardo kambaryje žaidėjai kovojantys dėl kasdienio skysčio
VISO VAKARO IŠLAIDOS ŽAISTI TIK 2 DOLERIAI
Pradžią 7.30 val.

Čia visada visi būsite mielai laukiami iš visų Australijos vietovių ir kitų pasaulio kraštų!

SEKANTI PENSIJŲ DIENA RUGPJŪČIO 19 d.
ŠVEDIŠKAS STALAS NUO 12.00 val. KAINA \$5.00

TEIRAUKITĖS APIE LIETUVIŠKĄ DUONELĘ

Nepamirškite susimokėti nario mokestį ir prikalbinti naujų narių.

Klubo Metinis Balius Spalio 9 d.

SAVAITĖS MINTIS:

Blogiausia, kai tavo priešas tampa tavo draugu.

Lietuvių kultūrinės veiklos testinimas Australijoje - mūsų visų reikalas

Remkime Australijos Lietuvių Fondą - aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčio (Tax deductible).

Naudokite pavadinimą anglų kalboje - Australian Lithuanian Foundation Inc. 44 - 50 Errol St., North Melbourne, Vic. 3051

Turint klausimų, galite skambinti A. Šimkui tel. (03) 9578 4319.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS †Funerals of Distinction†

17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N.S.W.
Tel. 724 5408. Veikia 24 valandas per parą.

Patikslinimas

32 - me "Mūsų Pastogės" numeryje, aukų Lietuvos vėliavai Coomoje sąraše buvo išspausdinta, kad 200 dolerių aukoją Geelongo ALB, turi būti: 200 dolerių aukoją Geelongo Lietuvių Sąjungos klubas.

Paliestuosis dėl šios klaidos atsiprašau.

A. Kramilius

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 1885

Redaktorius Bronius Zalis. *** Redakcijos ir administracijos telefonas (02) 9790 2319

Faksas (02) 9790 3233

Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiu. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Prenumerata metams \$ 50 Ušienyje paprastu paštu \$ 65 N: Zelandijoje oro paštu \$ 80

Ušienyje oro paštu \$ 110